

ສາລິກາ ຂົ່ມໄຟ

ໂດຍ ຫະວິນເພ

ສຳນັກກາຄົມທຸ້ມ

ໂດຍ: ກະຣິນເນ

ສຳນັກພິມແສງສຸວັນ ຈັດພິມ

2011

ສາລິກາຄືນຖິ່ນ

ໂດຍ: ກະວິນເນ

ບັນນາທິການ: ກົງເດືອນ ເນດຕະວົງ

ອອກແບບ-ຈັດໜ້າ ຈັດພິມໂດຍ: ສຳນັກພິມແສງສຸວັນ

ພິສູດອັກສອນ: ຄະນະບັນນາທິການ ສຳນັກພິມແສງສຸວັນ

ຈຳນວນພິມ: 2.000 ຫົວ

ຂະໜາດພິມ: 14,5 x 21 ຊມ, ຈຳນວນໜ້າ: 72 ໜ້າ

ເລກທະບຽນພິມຈຳໜ່າຍ 322 ພຈ 14102011

ພິມທີ່: SSP ການພິມ

© ສະຫງວນລິຂະສິດ

ພິມຄັ້ງທີ I

ປີ 2011

ສຳນັກພິມແສງສຸວັນ SENGSOUVANH Publishing Co.,LTD

09 ຖະໜົນໜອງບົວທອງ, ບ້ານໂພນຄຳ, ເມືອງສີໂຄດຕະບອງ,

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ. ລາວ

ໂທຕັ້ງໂຕະ ແລະ ໂທລະສານ : (856) 21 540344

ມືຖື : (856) 20 55607004, 55526028

Email: sengsouvanh_publishing@hotmail.com

ຂໍ້ມູນທາງບັນນານຸກົມຂອງຫໍສະໝຸດແຫ່ງຊາດ

ກະວິນເນ

ສາລິກາຄືນຖິ່ນ / ກະວິນເນ, ບັນນາທິການ ກົງເດືອນ ເນດຕະວົງ. -- ວຽງຈັນ :
ສຳນັກພິມແສງສຸວັນ, 2011.

72 ໜ້າ ; 21 ຊມ

1. ເລື່ອງສັ້ນ. 2. ກົງເດືອນ ເນດຕະວົງ, ບັນນາທິການ. I. ຊື່ເລື່ອງ.

808.84--dc21

ISBN 978-9932-404-35-3

ຄຳນຳສຳນັກພິມ

ສາລິກາຄົນຖິ່ນ ເປັນເລື່ອງທີ່ແຜ່ງດ້ວຍຄວາມຮູ້ສຶກຂອງຄວາມ
ຜູກພັນ ແລະຫ່ວງໃຍ ບົນພື້ນຖານຂອງຄຳວ່າຮັກ, ແມ່ນວ່າຈະເປັນສັດ
ເດຍລະສານ ກໍຍັງມີຈິດໃຈຜູກແໜ້ນຕໍ່ກັນ ແລະມີຄວາມຊື່ສັດ, ຍືດຖືຄຳພັນ
ສັນຍາຕໍ່ຜູ້ທີ່ອຸປະກາລະຕິນ ຢ່າງທີ່ເປັນໄປຕາມທຳມະຊາດຂອງເຜົ່ານົກ
ສາລິກາ

ກະວິເນ, ນັກປະພັນທີ່ມີຄົມຄາຍແບບສຸນທະລີ ສາມາດນຳພາ
ນັກອ່ານໃຫ້ມີຄວາມຊຶ້ງໃນຈິນຕະນາການຂອງເຂົາ ຕັ້ງແຕ່ຂັ້ນຕົ້ນບົດ ຈົນ
ຮອດບາດຈົບລົງ

ເປັນໜັງສືເລື່ອງທີ່ຮຽກຮ້ອງຄວາມສົນໃຈຂອງຜູ້ອ່ານ... ພຽງແຕ່
ທ່ານຕັດສິນໃຈເປັນເຈົ້າຂອງ, ອ່ານແລ້ວຈະບໍ່ຜິດຫວັງ ດັ່ງຄຳນຳຂອງ
ວັນນະສິນ ແລະ ເຈົ້າຂອງນາມປາກກາໄດ້ຝາກໄວ້

ລອງສຳຜັດດ້ວຍຕົວທ່ານເອງ ທ່ານຈະຊຶ້ງເຖິງຄວາມຜູກພັນ
ລະຫວ່າງຄອບຄົວ, ພໍ່ແມ່ລູກ ແລະ ຄູ່ຊີວິດ, ສິ່ງທີ່ປະທັບໃຈທີ່ຄວນຮຳຮຽນ
ນຳກໍຄື ຄວາມມີຄຸນນະທຳທີ່ແຜ່ງໄວ້ໃນເລື່ອງນີ້

ສຳນັກພິມແສງສຸວັນ ພູມໃຈຈັດພິມຂຶ້ນ ເພື່ອມອບເປັນລາງວັນ
ແຫ່ງຊີວິດ ທີ່ຮູ້ຊຶ້ງເຖິງຄຸນຄ່າຂອງຄຳວ່າຮັກ ຂອງຄຳວ່າອິດສະຫຼະພາບທີ່
ທຸກຄົນຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມຢູ່ລອດ ທັງເປັນຊ່ອງທາງຊື່ໃຫ້ເຫັນຄຸນຄ່າ
ຂອງທຳມະຊາດອີກດ້ວຍ, ຮັກສັດສາວາສິ່ງທີ່ເຮົາເຫັນວ່າສວຍງາມ ແລະ
ໜ້າຮັກຈາກທຳມະຊາດ ກໍຄວນຮັກດ້ວຍໃຈ ແຕ່ຢ່າຈັບມາຕັດສິດເສລີພາບ,
ສັດກໍເໝືອນຄົນ ທຸກສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ຍ່ອມມີສັນຍະຊາດຂອງຕົນໄປຕາມ
ທຳມະຊາດສ້າງ.

ຂໍຂອບໃຈ.

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 7 ຕຸລາ 2011
ຜູ້ອຳນວຍການ ສຳນັກພິມແສງສຸວັນ

ກົງເດືອນ ເນດຕະອົງ

ຄໍາມໍ່າ

ທ່ານກະວິນ ກຽງຄໍາຊົນນີ ຫຼືທີ່ນັກອ່ານຫຼາຍຄົນຮູ້ຈັກໃນນາມ
ປາກກາ ກະວິນເນ ໄດ້ປະກອບສ່ວນຜົນງານໃຫ້ກັບວົງການ
ວັນນະຄະດີລາວ ທັງທີ່ເປັນບົດສາລະຄະດີ, ເລື່ອງສັ້ນ ແລະ
ກາບກອນ ເຄີຍໄດ້ຮັບລາງວັນໃນບັນກວດສອບຕ່າງໆ ຫຼາຍຄັ້ງ
ມີຜົນງານຮ່ວມເຫຼັ້ມເປັນຂອງຕົນເອງ ເຊັ່ນ: ສາລະຄະດີຂັບງົມ,
ກະວີພາທ່ຽວ, ອະດີດທີ່ໜ້າຄົບຂັນ, ອ່ານມ່ວນຊວນຫົວ, ສອດສານ
ຖານຮັກ ...

ບົດກະວີ “ຫອມກິ່ນດວງຈໍາປາ” ຂອງກະວິນເນ ໄດ້ຮັບ
ລາງວັນສິນໄຊ ລາງວັນນະກໍາສ້າງສັນດີເດັ່ນ ປະຈໍາປີ 2006 ຂອງ
ວາລະສານວັນນະສິນ.

“ສາລິກາຄົນຖິ່ນ” ເປັນເລື່ອງລາວທີ່ສະທ້ອນຊີວິດສັງຄົມ
ໃນຍຸກປັດຈຸບັນ ພົວພັນເຖິງບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຖ້ອຍຄໍາທີ່
ສະແດງເຖິງຄວາມເປັນຫ່ວງເປັນໃຍ ຕໍ່ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງ
ປ່າດົງທົ່ງທາມ ຊຶ່ງຜູ້ແຕ່ງອີງໃສ່ຄວາມເປັນຈິງທີ່ເກີດຂຶ້ນ ແລະ
ເພີ່ມເຕີມສີສັນ ປະພັນຕາມຈິນຕະນາການ ປະສານສອດແຊມຊອນ
ເຮັດໃຫ້ໜ້າອ່ານ ທັງໃຫ້ຂໍ້ຄິດດີໆ ອີກດ້ວຍ.

ສະເໜີເລື່ອງ

ເລື່ອງ “ສາລິກາຄົນຖິ່ນ” ເປັນນິຍາຍກ່ຽວກັບສັດຊະນິດໜຶ່ງ ເອີ້ນວ່ານົກສາລິກາ (ນົກສັງກາ) ນົກປະເພດນີ້ມັກດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນ ປ່າໂຄກ ແຖວໆ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ຫຼືເຂດພາກໃຕ້ຂອງລາວ.

ນົກສາລິກາ ເປັນນົກທີ່ບໍ່ຄ່ອຍຈະແຜ່ຫຼາຍ, ປີໜຶ່ງຈະໄຂ່ ຫຼື ໃຫ້ກຳເນີດລູກພຽງຄັ້ງດຽວ (ໃນລະດູເດືອນຫົກ) ນົກສາລິກາ ໃຫ້ກຳເນີດລູກແຕ່ພຽງສອງໂຕ, ໂດຍມີໂຕຜູ້ ແລະ ໂຕແມ່ ອອກມາ ພ້ອມໆກັນ, ຊຶ່ງແມ່ນທຳມະຊາດເປັນຜູ້ກຳນົດຊາຕາກຳໃຫ້ພວກມັນ ຕາມສັນຊາດຕະຍານ.

ນົກສາລິກາ ເມື່ອເກີດອອກມາເປັນຄູ່ ພວກມັນກໍຈະຢູ່ ຮ່ວມກັນແບບເປັນຄູ່ຊີວິດ ຕະຫຼອດອາຍຸໄຂ, ແຕ່ຖ້າໂຕໃດໂຕໜຶ່ງ ຫາກຖືກອຸບັດເຫດ ຫຼືອື່ນໆ ເອີ້ນວ່າຕາຍຈາກໄປ, ສ່ວນສາລິກາ ໂຕທີ່ຍັງມີຊີວິດ ກໍຕ້ອງກັນໃຈຕາຍໄປຕາມໆກັນ ຫຼືບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ມັນກໍ ຈະຢູ່ຜູ້ດຽວຢ່າງປ່ຽວພອຍ ຈົນກວ່າຈະໄດ້ພົບສາລິກາໂຕອື່ນທີ່ຕົກ ຢູ່ໃນຊາຕາກຳແບບດຽວກັນ ແລ້ວກໍຈັບຄູ່ຮ່ວມກັນ, ແຕ່ຖ້າໂຊກບໍ່ເຂົ້າ ຂ້າງແລ້ວ ມັນກໍຈະໂດດດ່ຽວປ່ຽວພອຍໄປຈົນຊົ່ວຊີວິດ.

ຄວາມງົດງາມຂອງເລື່ອງຢ່າງໜຶ່ງກໍຄື ການສອດແຊກຄວາມ
ຮູ້ທາງດ້ານທຳມະຊາດ ຂອງຊີວິດນິກສາລິກາ ເຊິ່ງລາງເທື່ອອາດຈະ
ເປັນບົດຮຽນອັນສຳຄັນໃຫ້ແກ່ມະນຸດ ຜູ້ມີຄວາມສະຫຼຽວສະຫຼາດ
ກວ່າສັດທັງປວງ.

ເຖິງວ່າ ຕົວລະຄອນຈະມີທັງຄົນ ແລະ ສັດ ແຕ່ແງ່ມູມແນວ
ຄວາມຄິດໃນເລື່ອງ ບັນຫາຂອງເລື່ອງທັງໝົດ ລ້ວນແຕ່ເປັນໜ້າທີ່
ຂອງຄົນເປັນຜູ້ແກ້ໄຂ, ດັ່ງນັ້ນ “ສາລິກາຄົນຖິ່ນ” ຈຶ່ງເປັນຄວາມຄິດ
ຄວາມຫວັງຂອງຜູ້ແຕ່ງ ຕໍ່ອະນາຄົດຂອງແຜ່ນດິນ ເຊິ່ງເປັນສົມບັດ
ລວມຂອງຄົນ, ສັດ ແລະ ພືດ.

ຫົວໜ້າອຳນວຍການ ວາລະສານວັນນະສິນ

ໂອທອງ ຄຳອິນຊຸ

ນົກສາລິກາ ເປັນນົກທີ່ມີຂົນສີດຳເຫຼື້ອມທົ່ວໂຕ, ມີສີບສີເຫຼືອງ
ມີແຄ່ງຂາສີເຫຼືອງ ແລະ ມີກ່ານເຫຼືອງຢູ່ຮອບທົ່ວ ຄ້າຍຄືຜ້າແພ
ຄຽນທົ່ວ. ນົກປະເພດນີ້ມີຮູບໂສມປະນົມພັນງາມ ໜ້າຮັກກວ່ານົກ
ອື່ນໆ, ນົກປະເພດນີ້ ຄົນເຮົານິຍົມກັນເອົາມາລ້ຽງຢູ່ຕາມຍ້າວຕາມ
ເຮືອນ ເພື່ອປະດັບເອັດ້ວຍບຸກຄະລິກແລະສະເໜ່ຂອງມັນ. ອີກຢ່າງ
ໜຶ່ງນົກສາລິກາເປັນນົກທີ່ສາມາດເວົ້າພາສາຄົນເຮົາໄດ້ເກັ່ງ, ມີບາງ
ໂຕກໍເວົ້າໄດ້ດີສຳກັບຄົນເຮົາອີກດ້ວຍ. ເມື່ອເປັນດັ່ງນັ້ນ ນົກສາລິກາ
(ຈິງ)ມີລາຄາແພງ, ຄົນເຮົາໃຜໆກໍມັກໄປຊອກຫາລູກອ່ອນຂອງພວກ
ມັນຢູ່ຕາມໂຄນກົກໄມ້ ເພື່ອນຳໄປຂາຍໃນລາຄາແພງໆ ສະນັ້ນ
ນົກສາລິກາຈິງມໍ່ຈະສູນພັນໄປ. ຂ້າພະເຈົ້າ (ຈິງ)ຄິດເປັນຫວ່າງນຳສັດ
ປະເພດນີ້ຫຼາຍ (ຈິງ)ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າປະດິດແຕ່ງ ເລື່ອງ “ສາລິກາຄົນຖິ່ນ”
ຂຶ້ນ ເພື່ອຈຸດປະສົງໃຫ້ທຸກຄົນອະນຸລັກຮັກສາ, ອະນຸລັກທຳມະຊາດ,
ປົກປັກຮັກສາສະພາບແວດລ້ອມໃຫ້ອຸດົມສົມບູນ, ເພື່ອສິ່ງເສີມການ
ອ່ານໃນຊຸມຊົນ ແລະ ເພື່ອເປັນການປຸກລະດົມຈິດສຳນຶກ ໃຫ້ໄປສູ່
ຄວາມເປັນທຳໃນສັງຄົມ.

ປຶ້ມເຫຼົ່ານີ້ ຂ້າພະເຈົ້າຄິດວ່າ ມັນຈະເປັນການປະກອບສ່ວນ
ບໍ່ຫຼາຍກໍໜ້ອຍ ເຂົ້າໃນການປົກປັກຮັກສາສະພາບແວດລ້ອມຢູ່ລາວ
ເຮົາໃຫ້ສົມບູນ; ເລື່ອງນີ້ ຜູ້ຂຽນອາດບໍ່ປາສະຈາກໄດ້ ໃນຂໍ້ຂາດຕົກ
ບົກພ່ອງ ຈິ່ງຂໍຄຳຕິຊົມນຳທ່ານຜູ້ອ່ານດ້ວຍ.

ຈາກຜູ້ຂຽນ
ຂໍຂອບໃຈ.

24 / VII

ສະລິກາຄົບຖ້ວນ

ການພັດພາກຈາກຖິ່ນກຳເນີດ ໂດຍບໍ່ມີຈິດໃຈອາສາ ຈະພາ
ໃຫ້ຂາດຄວາມເປັນອິດສະຫຼະ, ຖ້າຫາກບໍ່ມີເງື່ອນໄຂ ...

ຂໍໂທດຫຼາຍໆ

ປຶ້ມຫົວດັ່ງກ່າວ ຍັງບໍ່ສາມາດນຳ
ມາເຜີຍແຜ່ໄດ້ ເນື່ອງຈາກຍັງບໍ່
ໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດໃຫ້ເຜີຍແຜ່
ໄດ້ຢ່າງເປັນທາງການເທື່ອ...

ດ້ວຍຄວາມຮັກແພງ